No. 107. DONDERDAG 9 SEPTEMBER. 1858.

VIJF EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

Vergadering van den Raad der gemeente Assen, op Vrijdag den *10* Sept. 1858, des avonds te 6½ ure.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van Assen, doen te weten, dat in hunne vergadering van heden is bepaald, dat de verdeeling der gemeente in schoolwijken. gelijk die werd vastgesteld bij besluit van 26 Mei 1856 No. 541, en die, hoezeer op den 1e Mei 1857 opgehouden hebbende van kracht te zijn, tot dus verre stilzwijgend stand hield, van heden af tot nadere herziening en bekendmaking toe, weder wordt vastgesteld, zullende mitsdien de kinderen uit iedere schoolwijk ter school gaan als daarbij is omschreven.

Assen den 8 September 1858.

De Burgemeester,
VAN DER FELTZ.
De Secretaris,
F. C. N. PAPE,
L S.

OVERZIGT
der belangrijkste Gebeurtenissen.

9 Sept.

Een toast op de gezondheid van den Paus — geen toast op die van Koningin *Victoria*, aan een maaltijd, gehouden door meer dan 150 R. Catholieke priesters in Ierland, onder het presidium van kardinaal *Wisemann*, den prelaat, die thans in Engeland eene hoofdrol speelt...., dit, wij hebben het in ons vorig Overzigt gezegd, was onvoorzigtig en zou schade doen aan Rome.

Onze profetie begint reeds tot vervulling in te gaan; immers, op het diner door den burgemeester van Dublin gegeven, ter zake van het daarstellen van de telegraaflijn en waarbij ook kardinaal *Wisemann* aanzat, was ook de Onderkoning van Ierland genoodigd, maar — verscheen niet. Hij wilde niet aan een disch zitten, waar ook de man was genoodigd, die het onnoodig achtte, wat in Engeland van oudsher gebruikelijk is, nl. een toast in te stellen op haar, die de kroon van Albion draagt.

Dit is eene gevoelige straf voor den overmoedigen kerkvoogd, die er prijs op schijnt te stellen onbeleefd te zijn, en dit vermeerdert de spanning, die in Ierland sedert eenigen tijd wordt opgemerkt, dit zal niet strekken tot verbroedering der beide godsdienstgezinten, die aldaar zoo langen tijd in verwijdering, ja vijandschap leefden.

Was dit het doel van Kardinaal *Wisemann?*

Maar wat kan men verwachten van eene partij, die in stilte het opschrift van een kerkhof uitwischt; „er is een God en liefde moet alle menschen vereenigen" — van eene partij, die een Israelitisch kind, in stilte door eene R. Catholieke dienstmaagd in de R. Catholieke kerk gedoopt, door dragonders uit het ouderlijk huis laat halen en naar Rome vervoert - van eene partij, die een predikant, die niet op het eerste commando eene wettig gehoudene godsdienstoefening staakte, door gensdarmen naar de gevangenis laat brengen.

Zij is overal dezelfde en nergens verzaakt zij hare leus: „de Paus boven allen, maar wij boven den Paus!"

Kardinaal *Wisemann* en velen zijner geloofsgenooten zullen het duur betalen, dat zij zich onbeleefd gedroegen jegens Engelands Koningin, want dit vergeeft de Engelschman niet ligt.

Ook de kinderroof, die geheel de Europesche pers doorloopt en gebragt wordt tot aan de uiterste hoeken der aarde, die overal scherpe afkeuring en bij duizende, ja tienduizende moeders diepe verontwaardiging heeft opgewekt, heeft op nieuw en zeer verstaanbaar gepredikt: houdt u af van de ultramontaansche partij en geef haar niets toe, want de minste inwilliging maakt u, en veel eerder dan gij vermoedt, tot haar slaaf.

En het verbod om bijbels te verkoopen, het verbieden van de uitoefening van de openbare godsdienst van Protestanten en het arresteren van een predikant in Frankrijk — het leert op nieuw aan de wereld, hoe bang die partij is voor het woord, dat uit den Bijbel spreekt en voor het licht, door dat woord ontstoken. Het zal een nieuwe spoorslag zijn, om te voldoen aan het Bijbelsch bevel: „predikt het Evangelie aan alle creaturen!"

Nu reeds heerscht er te Maubeuge, de stad waar eene bijeenkomst van Protestanten uiteen werd gedreven, groote spanning en werd er te Cevennes eene synode gehouden, waarin de vraag werd behandeld: is het, onder de bestaande omstandigheid, geen zaak, dat de verschillende secten onder de Protestanten in Frankrijk zich vereenigen?

De personen zelve, die belemmerd werden inde uitoefening van hunne door de constitutie gewaarborgde regten, hebben het plan, om zich tot den Staatsraad te wenden, het collegie, dat meer bepaald moet waken voor misbruik van gezag bij lagere autoriteiten.

Onpartijdigen verzekeren echter, dat de onderprefect, die de godsdienstoefening verbood, daartoe r e g t had, omdat de predikant niet o n m i d d e l i j k de dienst staakte. Of hij verstandig en goed handelde, dat is eene andere vraag, terwijl elk, die geen partij kiest, maar de kwestie aanschouwt uit een staatsregtelijk oogpunt, tot de verklaring komt, dat de vrijheid door de constitutie toegezegd, in dit opzigt een ijdele belofte is.

Engelsche Protestanten hebben aan den Zweedschen gezant te Londen eene memorie ter hand gesteld, waarin zij de geloofsvervolgingen in Zweden ernstig afkeuren, en wenschen, dat de vrijheid, die de Protestant voor zich zelve vraagt, ook aan andersdenkenden worde gegund. De gezant heeft daarop geantwoord, dat de bewuste memorie, door hem gewis aan het Zweedsche Gouvernement gezonden, eene goede uitwerking zal hebben, dat ook de Zweedsche Regering nopens de vrijheid van godsdienst vrijzinnig denkt, maar de volksvertegenwoordiging, bij wie het nog altijd levendig voor den geest staat, wat kwaad de Jezuiten vroeger aan Zweden berokkenden, niet gezind is, om de beoogde vrijheid te verleenen. „Men kan," zeide de gezant, „sommige maatregelen in Zweden afkeuren, maar eerbied moet men toch hebben voor een land, dat zulk een heerlijk verleden heeft in zake van godsdienst."

De Engelsche pers beschuldigt Frankrijk van den Sultan op te hitsen tegen het Westen en wel bepaaldelijk tegen het kabinet van St. James.

Dat baart te Parijs veel opzien; die pers zegt zelfs, dat de Sultan niet gezond kan worden, omdat Frankrijk hem tegen wil en dank ziek doet blijven, vooral door hem te beletten zelf te regeren.

De Verhevene Porte is zeer boos over de Europesche pers, die haar voorstelt als onmagtig, om meesteresse te blijven. Eerst is zij vernederd door het schild der bescherming, want die hulp vraagt, geeft, althans tegenover zijn vijand, bewijs van zwakheid, en nu door de alliantiepen. Geheel ongelijk heeft de Porte niet, maar geheel onwaar is de klagte of de beschuldiging der pers evenmin. De Turksche Regering is zwak bij veel goeden wil, en het eerste mag niet geheel vergeten — het laatste niet miskend worden. Maar eene zaak te *weten*, is niet altijd genoeg. Integendeel, het *weten* moet leiden tot *doen*, en als de Sultan nu tot dit laatste geen kracht heeft, moet er hulp worden verleend, indien althans de toeschouwers belang hebben bij den zwakken of bij het wel en wee van hen, die worden bedreigd.

De gisting, die door het bombardement van Jeddah te Aleppo en Tripoli werd veroorzaakt, is een weinig bedaard, terwijl men te Constantinopel daarover zeer verontwaardigd is. De Verhevene Porte zal echter wèl doen met het daarbij te laten.

Hoe overigens gedacht wordt over Turkije's onafhankelijkheid, blijkt uit de verklaring van een half officieel Parijsch dagblad, luidende aldus: „de Sultan mist de bevoegdheid, om eigenmagtig over een duim gronds te beschikken." Ziedaar het gevolg van burendienst! Dat is onzin, roept het Oostenrijksch Ministerie, als gij Turkijes onafhankelijkheid erkent, maar dat Ministerie spreekt onmiddelijk anders, als de Sultan het eens in den zin kreeg, om bijvoorbeeld aan Engeland het een of ander eiland of sterkte present te doen of te verhandelen,

De diplomatie heeft verschillende maten en gewigten.

Volgens latere berigten heeft de Engelsche gezant den Sultan het leedwezen zijner Regering bekend gemaakt over het bombardement van Jeddah, en wel bepaaldelijk daarover, dat de kapitein der *Cyclops* niet tijdig genoeg de tweede instructie ontving, die de eerste ten opzigte van de te nemen maatregelen tegen Jeddah in zachter geest wijzigde.

Ook blijkt het, dat *Ismaël*-Pacha, toen hij te Jeddah aankwam, begon met tegen het bombardement te protesteren, maar eindigde met de schuldigen aan de galg te hangen.

Er zijn ook Turken, die zeggen: „zie hoe Engeland, dat zooveel zorg zegt te hebben voor onze onafhankelijkheid, het gezag des Sultans te Jeddah met voeten trad!"

Abdul-Medjid was dan ook zoo getroffen over de Engelsche kastijding, dat hij zich twee uren lang in zijn kabinet opsloot met den Minister van Oorlog, en eenige oogenblikken later den Franschen gezant ontving die hem [voor de leus?] kwam feliciteren met den gelukkigen afloop der Parijsche conferentien. Er zal althans ook wel iets anders zijn verhandeld.

Maar gedane zaken hebben geen keer, en wie zal voor de elf opgehangen Turken het harnas aanschieten?

Te Jeddah is onlangs eene Turksche Prinses overleden, die eerst gezegd werd te zijn des Sultans moeder, die het plan had eene bedevaart te doen naar Mekka, maar het was eene der tallooze weduwen van Sultan *Mahmoud.*

Te Constantinopel is men zeer benieuwd naar het doel van Lord *Redcliffe's* komst aldaar, en de man voor wien het Turksche woordenboek vroeger geen naam leelijk genoeg bezat, is nu des Sultans *harte*-vriend.

't Zal spoedig blijken.

De Sultan zet zijn voornemen om bezuiniging in te voeren met kracht door, en er is inderdaad moed toe noodig, om den Augias-stal te reinigen, vooral om den verkwistingslust in den harem onder de armee der dames te kortwieken.

Zoo heeft hij eene geheele collectie edelgesteenten uit den harem weder doen brengen naar de juweliers-winkels, onder anderen eene broche, die aan eene schoone was verkocht voor *een honderd en vijf en twintig duizend guldens* en die getaxeerd eene waarde had van *vijftien duizend.* Er zijn „snaren" verkocht, twintig en dertig maal duurder als de waarde. Zoo vond men ook een harem-japon, te Parijs gemaakt, die verkocht was voor f 15.000 en die hoogstens zeven honderd gulden in het magazijn had gekost.

Uit China weinig nieuws.

De Fransche dagbladen verzekeren, dat de Engelsche den ongunstigen toestand van Canton te sterk hebben gekleurd en de geallieerden steeds meester waren.

Men zegt, dat de Fransche en Engelsche gezanten den 5 Julij zouden vertrekken, als de Keizer van het Hemelsche Rijk voor dien tijd het vredestractaat teekende. Deze Potentaat schijnt zich nog te bedenken op de schadevergoeding van hem gevraagd en bedragende, zoo men wil, tweehonderd en vijftig millioen gulden. Een aardig sommetje, maar — geld heeft hij genoeg, zelfs zou hij in staat zijn om alles met Europeesch geld te betalen. De Chinezen, zoodanig geld voor handels-artikelen ontvangende, leggen het dadelijk in den spaarpot en die van den Keizer is goed voorzien.

De vraag: „zullen de Europesche gezanten, als ze een bezoek aan den Keizer brengen, zich ook op de Chinesche manier voorover moeten werpen met de armen uitgestrekt?" wekt veler nieuwsgierigheid.

Men zegt, dat de Russische en Noord-Amerikaansche gezanten zich naar de Chinesche etiquette hebben gevoegd. Opmerkelijk! Broeder Jonathan, de *Republikein*, die weigert voor een Europeesch Monarch in voorgeschreven hof-costuum te verschijnen en overal in republikeinsch tenue, dat is zwarte rok en broek en witten das, verschijnt voor een gekroonden Chinees, voor een heiden, ter aarde vallende!

Men ziet, waartoe *belang* den mensch al brengt, zelfs den Amerikaan, die de borst zoo vooruit zet en het hoofd, bij 't gevoel van kracht, zoo hoog verheft.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Waterhoogte. Arnhem, 6 Sept. 1 44. El; + A P. 8. 39.Gev. 5 d.

De **Rijnhoogte** te Keulen den 6 Sept. 7 voet 5 duim Rijnlands.

Een afschuwelijke manslag, die, naar men helaas verneemt, waarschijnlijk met voorbedachten rade is gepleegd, heeft in den nacht van 4 op 5 dezer plaats gehad aan de Mijl nabij Dordrecht. Men zegt dat iemand, die aldaar woont, en die sedert eenigen tijd bemerkt had, dat 's nachts uit zijn tuin perziken ontvreemd werden, een man op de wacht had geplaatst, om, zoo mogelijk, den dader te betrappen. Deze waker schijnt met een daar 's nachts langs komend persoon, met wien hij reeds vroeger in onmin was, in twist en handgemeen geraakt te zijn, hem daarbij met een mes eene wond te hebben toegebragt en vervolgens in eene sloot te hebben geworpen waar hij hem zoo lang met het hoofd onder water moet hebben gehouden tot dat zijn slagtoffer den geest gaf. Vervolgens heeft hij, naar het gerucht wil, aan eene naburige woning, onder eene leugenachtige vertelling, hulp gezocht om den verslagene uit het water te halen en eindelijk zich zelven den volgenden ochtend aan de justitie aangegeven, die ijverig onderzoek doet naar de toedragt der zaak.

— Z. M. de keizer van Rusland heeft Z. K. H. den prins van Oranje, bij gelegenheid van diens achttienden verjaardag, benoemd tot ridder (grootkruis) der orde van St. Andreas.

— Het heeft Z. M. behaagd de docenten van Z. K. H. den Prins van Oranje, de heeren *Te Winkel, S. F. Groen* en *H. Attwell,* te benoemen tot ridders der orde van de Eikenkroon.

— In de maand Augustus jl. zijn de Dedemsvaart opgevaren 1590, afgekomen 1527 schepen en is aan afvaartsgelden opgebragt de kapitale som van f 13900 44 zijnde deze som f 7188 31 meerder dan in de maand Augustus 1857.

— Als eene bijzonderheid mogen wij vermelden, dat te Kampen dezelfde klokkenist, *van der Dussen,* die in 1793 en 1794 met zijnen vader op den verjaardag van prins *Willem V* den volke van den toren vrolijk toespeelde, thans in het 5e geslacht het klokkespel ter eere van den verjaardag des Prinsen deed hooren.

— Donderdag morgen geraakten te Nieuwediep twee sloeperlieden met elkander in verschil; het kwam al spoedig tot dadelijkheden, zoodat de een den anderen met een roeispaan een slag op het hoofd gaf, ten gevolge waarvan deze na weinige oogenblikken een lijk was. Beiden zijn gehuwde lieden, en de dader is, naar men zegt, vader van 10 kinderen. Opgewondenheid, ten gevolge van het gebruik van sterken drank, is ook hier weder de oorzaak van deze noodlottige gebeurtenis.

Amsterdam, 7 Sept. De feesten te Amsterdam loopen ten einde; intusschen moeten wij nog een blik werpen op de afgeloopen dagen. De illuminatie besproken

wij reeds in onze vorige. Ze was boven verwachting, en meer dan Amsterdam nog nimmer te zien gaf. In bijzonderheden zullen wij niet treden; alleen willen wij ter loops wijzen op de prachtige Hoogesluis over den Amstel, die met 16,000 lampions verlicht was, op de schitterende en in een vuurzee gedompelde Kalverstraat, op de luisterrijke gas-illuminatie van het monument op den Dam, dat door ranke lichtzuilen omgeven was, die sierlijke bogen droegen, welke met sterren waren gekroond, en eindelijk op de beide stoomschepen van den heer *v. Vlissingen* op het IJ, waarvan de een geheel met lampions was verlicht, terwijl van de andere vuurwerk en van tijd tot tijd elektrisch licht werd ontstoken, dat de huizen aan den Buitenkant, de schepen op het IJ en ook somtijds de boot zelve verlichtte. Vooral in het laatste geval was de uitwerking tooverachtig. De groote schitterend gekroonde W, die plotseling op gemelde boot ontstoken uit de duisternis te voorschijn trad, toen het Koninklijk gezin langs den *Buitenkant* reed, en de daarop gevolgde Bengaalsche verlichting, die het geheele luchtruim met een vuurgloed overdekte, dit alles zette aan den feestdag een luister bij, der hoofdstad waardig.

Opmerkelijk bleef ook op dezen avond de goede orde, die nergens verbroken werd, zoodat de tallooze menigte misschien niet minder dan 200,000 menschen, zich moeijelijk maar rustig bewoog, en al wat Amsterdam aan rijtuigen bezat, daartusschen heen drong, zonder eenig ongeluk te verwekken. De koninklijke trein was ditmaal begeleid door ruiterij, die een gemakkelijken doortogt door de opgewonden, geestdriftvolle massa verzekerde.

Zondag morgen hebben HH. MM. de Koning en de koningin, vergezeld van Z. K. H. den prins *van Oranje* en de verdere leden van de kon. familie de godsdienstoefening bijgewoond, onder het gehoor van den hoogleeraar W. *Moll*, die tot tekst zijner leerrede had gekozen: 2 Cor V: 15b, *En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zich zelven zouden leven, maar dien die voor hen gestorven en opgewekt is.*

Het weder, minder gunstig dan den vorigen avond, heeft de kon. familie niet weêrhouden, het beloofde bezoek aan het Koninklijke Zoölogisch genootschap, *Natura Artis Magistra*, te brengen. Ten twee uur vertrok het vorstelijk gezin derwaarts. Bij de aankomst aldaar hield de president van het genootschap, de heer *Zillesen*, eene hartelijke toespraak aan den prins *van Oranje* en bood Z. K. H. het honoraire lidmaatschap aan, 't welk de prins met de hem eigene bevalligheid aanvaardde. De Vorstelijke personen werden door de hevige regenbuijen verhinderd in de tuinen te wandelen, waardoor het talrijk aanwezige publiek zeer werd teleurgesteld. De regen noodzaakte iedereen eene schuilplaats te zoeken, die echter niet gemakkelijk te vinden was, zoodat aan den eenen kant duizende van de meest keurige toiletten geheel zijn bedorven, daar men onder den stortregen door de overvolle en de genomene maatregelen van orde zich bijna niet bewegen kon, terwijl van den anderen kant allerzonderbaarste tooneelen van verwarring zich voordeden. Men berekent dat er 8,000 menschen in *Artis* bijeen waren.

Na het museum met veel belangstelling te hebben bezigtigd, namen de hooge bezoekers en het gevolg, zoo mede eenige leden van het korps diplomatiek, deel aan een kollation, door het bestuur van het genootschap aangeboden. H. M. de koningin en de prinsessen keerden ongeveer ten half vier ure op het paleis terug, terwijl Z. M. de koning en de prinsen eenigen tijd later aldaar terugkwamen, waarna er diner ten hove heeft plaats gehad.

De wedstrijd op het IJ, des morgens ten 9 ure aangevangen, is eerst laat en in goede orde afgeloopen, 50 vaartuigen namen daaraan deel.

In de zaal *Frascati* en in het park werden des avonds koncerten gegeven.

Gister morgen heeft Z M. de koning audientie verleend aan een aantal kommissiën, civiele en militaire autoriteiten.

H. M. de koningin met prins *Alexander*, en later H. M de koningin moeder hebben de stedelijke tentoonstelling van schilderwerken van levende meesters bezocht, vervolgens heeft H. M de Sophiaschool met een bezoek vereerd en is daarna met prins *Frederik* en prinses *Marie*, naar het Park gereden, alwaar eene *matinée musicale* gegeven werd, door de maatschappij van het *Diamantwerkers Weduwenfonds*, waarvan H. M beschermvrouw is

Prins *Alexander* heeft in een open rijtuig de voornaamste gedeelten der stad doorreden.

H. M. de koningin moeder heeft de Tentoonstelling met een bezoek vereerd, en is, ten 4 ure, met extra spoortrein naar Soesdijk teruggekeerd.

Ten halfzes ure was er weder diner op het paleis, waarop o.a. onderscheidene Commissarissen des Konings in de provincien waren genoodigd.

De gala-voorstelling in den schouwburg, waarvoor al sedert dagen geen plaats te bekomen was, is buitengewoon luisterrijk geweest. Er is eene allegorische voorstelling gegeven, getiteld: *Het verheugd Amsterdam*, door Mr. *J. van Lennep*. De ouverture en de muziek zijn van den orchestmeester *Joh. M. Coenen*. Daarna is eene balletpantomime (het verjaarfeest) uitgevoerd.

8 Sept. De gisteren gehoudene harddraverij is in de beste orde afgeloopen. Z. M. de Koning en HH. KK. HH. de prins van Oranje en de prinsen *Hendrik* en *Frederik* woonden een gedeelte van de harddraverij bij. Z. M. heeft de prijzen met eene korte toespraak uitgereikt.

Heden is de Kon. familie naar de residentie teruggekeerd.

Leeuwarden, 6 Sept. Heden voormiddag te 10 uur is voor het prov. geregtshof van Friesland een aanvang gemaakt met de behandeling der zaak van *Adrianus Bijsterveld*, oud 39 jaren, slotenmaker, wonende te Noorder Dragten, beschuldigd van moedwilligen manslag door in den laten avond van den 6den Mei dezes jaars, tusschen 10 en 11 uur, op den straatweg nabij Dragten, den persoon van *Greelt Hendriks van der Meulen*, schoenmaker, wonende te Dragten, moedwillig onderscheidene wonden, met een stomp snijdend werktuig, aan het hoofd te hebben toegebragt, zoodat de schedel van *v. d. Meulen* ter linkerzijde werd gescheurd en de dood het gevolg van deze toegebragte mishandelingen is geweest, — en zulks na reeds te voren tot eene gevangenisstraf voor den tijd van langer dan één jaar en tot criminele straffen te zijn veroordeeld geweest.

Uit de acte van beschuldiging blijkt, dat de besch. op den genoemden avond met *v. d. Meulen* en nog twee personen (welke laatste drie allen door sterken drank waren bevangen) eene herberg tusschen Dragten en Beetsterzwaag heeft verlaten en *v. d. Meulen* met de twee laatsten twist gezocht en hun met een scherp werktuig, dat flikkerde, bedreigd heeft, waarop deze de vlugt naar Dragten hadden genomen, den besch. alleen met *v. d. Meulen* op den weg achterlatende; dat de besch. drie kwartier uurs na het verlaten der genoemde herberg daar is teruggekomen, geweldig aan de deur rammelende, die den volgenden morgen werd ontdekt met bloed te zijn bespat, en met veel gebaar en geklaag tot schreijens toe den herbergier mededeelende, dat hij door de anderen was mishandeld; dat de besch. het onderstuk even als het bovenstuk van een geweer, die bij de plaats der misdaad zijn gevonden, heeft erkend, als behoorende tot de geweren, die bij op zijnen kruiwagen had; dat in de woning van den besch. is gevonden een paar laarzen, die door den besch. en zijne huisvrouw zijn erkend op den 6den Mei door hem te zijn gedragen en dat de linker laars, zeer voorzigtig gepast in den geheel bewaard gebleven indruk van een linker mansvoet, op den kant van het land in den onderwal even boven het water gevonden, waar het lijk van *v. d. Meulen* was ontdekt, in alle opzigten is gebleken daarmede overeen te komen; dat *v. d. Meulen* in den avond van den 6den Mei zeer goed van geld was voorzien en de besch. een wond daarna eene schuld van f 15 heeft voldaan, waarin hij op den bepaalden tijd was in gebreke gebleven; dat de besch. in zijne verhooren heeft ontkend schuldig te zijn aan den hem ten laste gelegden manslag, en bij die verhooren, zoowel als aan eenige getuigen, een zeer onwaarschijnlijk verhaal heeft gedaan van het op den bewusten avond voorgevallene, dat bepaald in strijd was met de verklaring van de twee genoemde personen.

Na voorlezing der processtukken werd met het verhoor der getuigen [wier getal 20 bedraagt], begonnen. Te ongeveer 4 uur in den namiddag was men niet verder dan tot het verhooren van den elfden getuige gevorderd, zoodat de behandeling der zaak werd geschorst, om morgen te 10 uur te worden voortgezet.

Groningen, 7 Sept. Als eene zeldzaamheid merkt men op, dat in de gemeente Winsum, bij eene bevolking van ruim 2000 zielen, sedert den 19den Junij tot en met den 4den September jl., geene geboorte heeft plaats gehad. Men vermoedt, dat de aanhoudende droogte over het loopende en het vorige jaar daarop een ongunstigen invloed gehad heeft. *Gr. Ct.*

Zwolle, 2 Sept. Heden stonden alhier twee personen te regt, beschuldigd van in de maand Julij jl. aan verscheidene huizen te Steenwijkerwold het medelijden te hebben opgewekt door het verhaal eener schipbreuk, welke zij in de Zuiderzee zouden hebben geleden en waarvan zij een gedrukt relaas achterlieten. Na de gehouden debatten verklaarde het O. M. dat dit feit moest worden gekwalificeerd als oplichterij, met verbinding, strafbaar volgens art. 276 Code Pénal, en rekwireerde de schuldigverklaring, met veroordeeling tot het maximum der straf, zijnde eene gevangenzetting voor den tijd van twee jaren. Uitspraak heden over acht dagen.

6 September. Uit overweging, dat door de uitvoering der koncessie voor den aanleg van spoorwegen aan de heeren *Sloet* en *Reuchlin* het belang van deze gemeente met dat van vele in de provinciën Gelderland, Overijssel, Drenthe, Groningen en Friesland in de eerste plaats zeer zal bevorderd worden, heeft de raad eergisteren avond het besluit genomen, om, te rekenen van het tijdstip, dat de gekoncessionneerde lijnen in exploitatie zullen zijn gebragt, van wege de gemeente aan het Rijk, gedurende twintig jaren, eene jaarlijksche bijdrage te geven van f 9000, onder voorwaarde, dat de steden Arnhem, Zutphen, Deventer, Kampen en Enschede ook mede bereid verklaren, om zich ook hunnerzijds geldelijke opofferingen voor die lijnen te getroosten, en wel om gedurende twintig jaren aan het Rijk eene gezamenlijke bijdrage van f 41 000 te verstrekken, uitmakende met die der gemeente Zwolle de som van f 50 000; en verder, dat minstens gelijk bedrag van f 50 000 gedurende hetzelfde tijdvak uit de provinciën Drenthe, Groningen en Friesland worde gegeven.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

De gezamenlijke eigenaars van den *Leviathan* hebben eenen afgevaardigde naar Parijs gezonden om, met de Fransche Regering eene onderhandeling aan te knoopen over den verkoop van dit reuzengevaarte. Vroeger had de Fransche Regering verklaard, ieder voorstel daaromtrent van de hand te zullen wijzen, zoolang zij niet bepaald wist, hoe dit bij het Britsch kabinet wellligt zou worden opgenomen; doch daar lord *Derby* thans zijne volkomene onverschilligheid op dit punt duidelijk heeft te kennen gegeven, was zij bereid de zaak in overweging te nemen. Het is evenwel hoogst twijfelachtig, of de onderhandeling het door de Engelsche maatschappij gewenschte resultaat zal opleveren, daar zij voor het vaartuig niet minder dan 15 millioen francs eischt, welke koopprijs door het Fransch gouvernement als zoo buitensporig hoog wordt beschouwd, dat het niet heeft kunnen besluiten daarop een bod te doen.

— De gevolgen der verslaafdheid aan den sterken drank hebben zich laatstleden Zaturdag te Dundee weder op een allerverschrikkelijkste wijze geopenbaard. Nadat zekere *Saunders* aldaar, en zijne vrouw, zich daaraan volgens gewoonte hadden overgegeven, ontstond een twist en joeg de man de vrouw ter deur uit, waarna hij en zijne drie kinderen zich op een strooibed op den grond te slapen legden. Meer dan waarschijnlijk heeft eene pijp, die hij gedeeltelijk had uitgerookt, het stroo in vlam gezet, althans er werd brand ontdekt en al de vier ongelukkigen werden versmoord en deerlijk verbrand en verminkt in het armelijk vertrek gevonden. Twee der kinderen waren tweelingen, meisjes van vier jaren, terwijl het jongste een meisje van twee jaren was. De rampzalige vader zelf telde slechts 35 jaren.

— De gewigtige tijding is heden, dat de telegraafdraad tusschen Amerika en Engeland reeds averij schijnt te hebben bekomen; althans in de laatste dagen komen de seinen, naar berigt wordt, onjuist over, zoodat de telegraaflijn voor het publiek vooreerst nog niet geopend zal kunnen worden. Dit is stellig te bejammeren; maar de zekerheid, die men verkregen heeft, dat de telegrafische verbinding tusschen de oude en nieuwe wereld mogelijk is, geeft in onze eeuw een waarborg, dat men voor geene hinderpalen zal terugdeinzen, om [de zaak tot een goed einde te brengen.

— Eene groote onderneming onzer eeuw, en de grootste van allen, de doorgraving van de landengte van Suez, is eene groote schrede vooruitgegaan. Wij hebben vroeger gemeld, dat, naar berigten uit Alexandrië, de onderneming stellig zou doorgaan; te Londen zegt men, dat het geld reeds zou voorhanden wezen. Is dit voorbarig, uit de verklaring door den heer *de Lesseps* in een eigenhandig schrijven aan den handel te Odessa gerigt, schijnt stellig te blijken, dat van finantiële zijde zijne onderneming is verzekerd, dat door den afstand van grond, gevoegd bij de tolgelden door de schepen te betalen, rente en aflossing ten volle gewaarborgd zijn, en dat in November de aanvang der werkzaamheden in eene algemeene vergadering van den Raad van bestuur zal bepaald worden.

— Volgens de *Times* luidt het Chinesche vredesverdrag uiterst gunstig; de Engelsche gezant zal te Tientsing resideren, een Engelsch *Collegium* wordt in Peking daargesteld. China wordt voor alle reizigers en de rivier Jangtze-klang geheel voor het handelsverkeer opengesteld. Het Christendom wordt overal geduld. Een Chineesch gezantschap wordt naar Londen gezonden. De schadevergoeding aan Engeland is werkelijk op $37^{1}/_{2}$ millioen gulden bepaald.

— Prins *Alfred* heeft zijn gedurende verscheiden dagen voortgezet en niet gemakkelijk examen, over alles wat hem voor de zeedienst te weten noodig is, loffelijk doorgestaan en den rang van kadet verworven, als hoedanig hij zich nu aan boord van de *Euryalus* bevindt, om een togt van twee maanden mede te maken. Na zijne terugkomst blijft hij vooreerst op dien bodem en zal daar te midden der adelborsten leven. De luitenant *Cowell* is door H. M. tot goeverneur van den veertienjarigen prins benoemd en vergezelt hem op zijne zeereis.

DUITSCHLAND.

Als een bewijs der vrouwen-emancipatie in Zevenbergen deelt een dagblad mede, dat in Degh eene vrouw als gemeente-notaris fungeert en de zaken dier gemeente met zeer veel bekwaamheid waarneemt.

— Te Dönsöd, in het Pesther commitaat, had de vorige week een brutale diefstal plaats. Omstreeks middernacht kwamen twaalf gemaskerde personen genoemd stadje op twee wagens binnenrijden, namen de nachtwachten en alle personen, die zij op straat ontmoetten, in verzekerde bewaring, lieten door eenigen hunner de deur van den kerktoren bezetten, om een eventueel stormluiden te beletten, drongen hierop naar het stadhuis, maakten zich van de gemeentekas meester, en verlieten hierop de plaats, zonder dat men tot nog toe hun spoor heeft kunnen terugvinden.

— Een regtskundig blad te Berlijn deelt het volgende zeldzame feit mede, voor welks naauwkeurigheid het instaat. Onder de meubelen, door eene oude vrouw, dezer dagen in een besjeshuis overleden, nagelaten, bevond zich een oud versierden leunstoel in gothischen stijl. Bij den openbaren verkoop dezer goederen heeft een vreemdeling, tot groote verwondering der aanwezigen, den ouden stoel voor 500 fr. gekocht; de bevreemding hield intusschen spoedig op, toen men de genealogie van dit meubelstuk vernam. Het was namelijk in der tijd, met vele andere kostbare geschenken, door de staten van Möhren aan de keizerin *Maria Theresia* aangeboden, en gedurende eene reeks van jaren prijkte het in haar diplomatisch boudoir. Na den dood van de vorstin, ging de genoemde stoel volgens haren uitersten wil, in het bezit van hare dochter *Marie Antoinette* over, terwijl hij later een der meubelen uitmaakte, die men *Lodewijk XVI* in zijne gevangenis van den Temple had gelaten. *Fleury*, de kamerjager des Konings, erfde na diens dood den stoel, die hij naar Engeland medenam, waar hij later achtereenvolgens de eigendom van den prins-regent en den hertog van Cumberland werd. Deze laatste nam die mede naar Berlijn, en gaf hem aan een behanger, tot het doen van eenige herstellingen. De knecht, aan wien deze arbeid werd opgedragen, vond in den rug een diamanten speld benevens het portret van een jongeling en crayon en eene rol losse bladen met een zeer klein schrift in eene vreemde taal. Hij verborg zijnen vond zorgvuldig, verkocht later de speld, en gaf portret en papieren aan een zijner vrienden, een horologiemaker, die ze lezen kon, en ontdekte, dat zij eene reeks van wenken en mededeelingen bevatte, door *Lodewijk XVI* zelven geschreven, in de hoop dat zij eens in handen van zijn zoon, den dauphin, wiens portret hierbij was gevoegd, mogten geraken.

Naundorf, zoo heette de horologiemaker, eens in het bezit van deze documenten, trachtte er zoo veel mogelijk voordeel van te trekken, en trad eenige jaren later als pretendent op, terwijl hij verklaarde *Lodewijk XVII* te zijn. Deze aanspraken hebben in der tijd in Frankrijk en Engeland zeer veel opschudding veroorzaakt, alwaar hij in 1844 onder den naam van *Morel de Saint-Didier* leefde. Hij stierf in 1849. Zijn zoon, die den titel voerde van hertog van Normandie, vertrok in 1853 naar Java. De Berlijnsche behanger, wien de ontdekking dezer documenten bekend was, doch die zijne goede redenen had om te zwijgen, is sedert ook overleden, nadat hij het geheim aan zijne bloedverwanten had medegedeeld. Na de troonsbeklimming van den hertog van Cumberland, was de stoel te Berlijn in het bezit van een burger geraakt. Doch een der bloedverwanten van den behanger had naauwkeurig alle lotswisselingen van dit meubel gevolgd, en toen het nu onlangs in het openbaar geveild werd, heeft hij het gekocht, om het aan Oostenrijk weder over te doen.

ITALIE.

Uit Napels wordt gemeld, dat de minister van politie aan al zijne ondergeschikten eene circulaire heeft gezonden, waarin deze tot de strengste waakzaamheid worden aangemaand, ten einde den invoer van bommen, naar het model van die van *Orsini* bewerkt, krachtdadig tegen te gaan. Zulke bommen moeten volgens de genoemde circulaire, ingepakt en aangegeven als ingelegde vruchten, uit Belgie naar Malta gezonden zijn, omdat ze van daar gemakkelijker in Napels zijn binnen te voeren. In eene tweede circulaire heeft de minister de opmerkzaamheid zijner ondergeschikte ambtenaren gevestigd op eene in anti-dynastischen geest opgestelde proclamatie, die hier en daar in Napels moet aangeplakt zijn.

SPANJE.

Uit Barcelona schrijft men heden, dat nabij Vish in Katalonië een gruwelijke moord gepleegd is. Zes meisjes van dertien tot drie en twintig jaren, die in eene katoenspinnerij werkzaam waren, werden, toen zij den 23 Aug. jl. 's avonds laat door eene bergachtige streek naar haar dorp terugkeerden, door twee jongelieden aangehouden, die haar bevolen hen te volgen, onder bedreiging, haar te zullen doodschieten ingeval van verzet De verschrikte meisjes volgden beangst naar een nog afgelegener gedeelte van het gebergte. waar haar bevolen werd met het aangezigt tegen den grond te gaan liggen. Een bleef nu met de pistool in de hand de wacht bij haar houden, terwijl de ander ze een voor een een eind weegs met zich voerde en den hals afsneed — Men schrijft deze gruweldaad aan eene minnewraak toe. Drie der meisjes leefden nog, doch slechts eene zal welligt in het leven blijven. De moordenaars zijn nog niet gevat.

ASSEN, 9 September.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Amsterdam. Woensdag, 8 Sept. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* 2½ pCt. 64⅛ percent. Dito 4 Ct. 99¹⁄₁₆ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. 106³⁄₈ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. 87⁹⁄₁₆.

—

Granen en Zaden.

Koolzaad onveranderd, op October f 480. — Raapolie hooger, op zes weken f 44. — Poolsche Tarwe hooger. 132 ponds witbonte Poolsche f 330 — Overige Granen onveranderd.

Gisteren zijn ons twee bijzonder groote aardappelen vertoond, gegroeid op het land van *H. Penning*, arbeider alhier; te zamen hadden zij de zwaarte van 1 pond en 2 onc.

— Men zegt, dat de persoon, die de jonge dochter bij Haulerwijk vermoord heeft, te de Leek zou zijn gearresteerd.

Prov Gr. Ct.

— De Gemeente-raad van Deventer heeft f 9000 ″ gedurende 20 jaren voor de noorderspoorwegen bestemd.

— Gisteren morgen is te Smilde een knaapje van omstreeks acht jaren, zijnde het zoontje van een daar wonenden arbeider, in eene dwarswijk tusschen de van Liers en Meester Sikkenswijken in het water geraakt. De heer *Sonnenberg*, Meter en Taxateur van den turf te Assen, die zich toevallig in de nabijheid bevond, aarzelde niet, op het hulpgeroep, zich in het water te begeven en het kind op den wal te brengen, doch het is niet mogen gelukken de levensgeesten weder op te wekken, niettegenstaande daartoe alle middelen zijn aangewend.

— Gisteren is alhier het vergelijkend examen gehouden tusschen de sollicitanten naar de door den dood van den heer *C. Meijboom* opengevallene betrekking van organist in de kerk der Hervormden, en zulks onder de leiding van den bekwamen heer *Worp*, organist van de Akerk te Groningen; van de 10 sollicitanten, die zich aanvankelijk hadden opgedaan, hadden zich vier aan 't vergelijkend examen onderworpen. Uit deze is voorloopig voor den tijd van een jaar tot organist aangesteld de heer *F. C. N. Obbes*, muzijkmeester alhier.

— Gisteren heeft de timmerman *R. Warries* alhier, terwijl hij hielp aan het opwinden van dennenhout, het ongeluk gehad, dat door het uitschieten van de dommekracht, het hout terug viel en op zijn been kwam, waardoor het gebroken is. Het is zeer te hopen, dat hetzelve zich spoedig en goed herstelle.

* **Havelte**, 8 Sept. Hadden wij reeds ons aanvankelijk verblijd over de niet verspreiding van de longziekte onder het jongvee, weidende op onze made, deze blijdschap is van korten duur geweest, want bij onderzoek is gebleken, dat eene pinkvaars van mevr. de wed. *D. J. L. Kijmmell*, door die gevreesde ziekte is aangedaan, althans kennelijke teekenen daarbij zijn ontdekt, terwijl bij eene andere, waarmede eerstbedoelde was gekoppeld, ook reeds eenige verschijnselen van ziekte aanwezig schijnen te zijn.

* De feesten, te Amsterdam gehouden, bij gelegenheid, dat het vorstelijk gezin zich daar bevond, ter viering van den 18den verjaardag van den geliefden Prins van Oranje, den vermoedelijken troonopvolger, hebben zich ook weder doen kennen door de ontrooving en het zich toeëigenen van eens anders eigendom. Aan een inwoner van Meppel die met zijn zoon om handelszaken zich daar ook bevond, is een doosje met papier van vrij aanzienlijke waarde ontroofd. Wij hopen echter, dat het der justitie zal gelukken den dader te ontdekken, en zoodoende het ontvreemde weder in handen van den regten eigenaar kome.

* **Noordbarge**, 7 Sept. Naar men verneemt, is heden door de commissie van beoordeelaars van de ingevolge de uitgeschrevene prijsvraag, ingekomene plans van veenaanleg van 3000 bunders veen uit de markte, de prijs toegekend aan het plan met de spreuk: *Gij zult grondleggingen maken, die van geslachte tot geslachte zullen duren*, Jes 58 vs. 12; de niet bekroonde kaarten zullen terug bekomen kunnen worden bij den heer *H. F. Gosselaar*, mede lid van de commissie van beoordeelaars te Assen.

* **Beilen**, 8 Sept. Door den heer A. *de Wilde* en verdere eigenaren der veenkolonie Nieuweroord, gemeente Westerbork, is bij de Regering concessie aangevraagd tot oprigting eener fabriek tot carbonisatie van turf en ter vervaardiging van alle voorwerpen, die daaruit kunnen vervaardigd worden. Wij hopen, dat die tak van nijverheid de welvaart en bloei van die streek van Drenthe, door genoemde heeren reeds zoo zeer bevorderd, nog zal doen toenemen.

* **Norg**, 8 Sept. De herfstmarkt alhier werd dit jaar niet druk bezocht, vooral niet door de Groningerlanders, die vroeger bij menigte herwaarts kwamen. Veel vee was er aangevoerd, de prijzen voor de koeijen, vooral die aanstaande waren te kalven, waren hooger. In paarden was weinig handel, daarentegen meer in varkens en schapen, die in menigte waren aangevoerd. Men schrijft de mindere drukte dezer markt toe aan de menigvuldige volksvermaken, zooals 't feest van den 28 Aug. in Groningen, de menigvuldige harddraverijen enz. De prijzen van 't vee en 't aantal van ieder aangevoerd, zullen we later opgeven.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

Polsbroek, 2 Sept. Eindelijk is het dozijn beroepingen van den eerwaarden kerkeraad vol. Bij de *elf* vergeefsche beroepingen, is thans een *twaalfde* beroep gevoegd, en nu op ds. A. *Mac Pherson*, pred. te Hantumer Uitburen.

* **Stads-Kanaal**, 6 Sept. Gisteren werd de nieuwe kerk voor de Hervormde gemeente te Horsten plegtig gewijd aan de dienst des Heeren. Dr *B. J. Riedel* van Stads-Kanaal, onder wiens opzigt ook de Hervormde ingezetenen van de Horsten 9 jaren geweest zijn, verrigtte de dienst, predikende naar aanleiding van Hand. 2: 42. De kerk was vol menschen. Ook deden van hunne belangstelling blijken de E. A. heer Burgemeester der gemeente Onstwedde en twee predikanten uit den omtrek. Zeer gesticht is zeker elk huiswaarts gekeerd.

* **Eext**, 8 Sept. Het twaalftal voor de vacante betrekking van herder en leeraar alhier, door Z. M. den Koning, als collator, opgegeven, is heden avond door kerkeraad en kerkvoogden ontvangen. Het bestaat uit: *J. Beekhuis Heckman*, predikant te Hornhuizen en Kloosterburen; *H J. Frima* predikant te ter Horne, benevens de kandidaten *J. Boon* te Groningen; *H. Damsté* te Groningen; A. *E van Eerde* te Zuidwolde; W. *H. Hellema* te Akkrum; *M. de Munck Keizer* te Groningen; *W. Lolcama* te Smilde; *L. S. Meijer* te Groningen; *H. A. Spandaw* te Finsterwolde; *H C. Speckman* te Vlagtwedde en *W. Winsemius* te Groningen.

RAADSVERGADERINGEN.

Dwingelo, 3 Sept. *a.* De notulen van de vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

b. De rekening over het jaar 1856 wordt door de Raad voorloopig vastgesteld, na op nieuw 14 dagen ter lezing op de secretarie gelegen te hebben.

c. Wordt met algemeene stemmen, overeenkomstig het voorstel van den Voorzitter, het plan van leening voor den kunstweg, enz. vastgesteld.

d. Wordt door den Voorzitter mededeeling gedaan, dat zich geene sollicitanten hebben aangegeven voor de betrekking van hulponderwijzer in de hoofdschool, waarom ZEd in bedenking geeft, of het niet geraden zoude zijn het tractement te verhoogen. De heer *Heppener* stelt voor hierover met geslotene deuren te beraadslagen, hetwelk wordt aangenomen. Na het openen der deuren wordt met algemeene stemmen benoemd tot hulponderwijzer in de hoofdschool de onderwijzer A. *Fuitman*, ondermeester te Diever, op een tractement van f 210″.

e. Wordt door den Voorzitter mededeeling gedaan, dat door heeren Ged. Staten is goedgekeurd de onderhandsche aanbesteding van de school te Lhee aan den timmerman *Haveman* te Diever.

f. De Voorzitter geeft kennis aan den Raad, dat de goedkeuring van heeren Ged. Staten is ontvangen, op de benoeming door den Raad van den heer *Westra*, tot opzigter van den aan te leggen kunstweg van Dwingelo naar Dieverbrug, zoodat met dat werk nu een aanvang kan worden gemaakt.

g. De Voorzitter, in de vorige Raadsvergadering daartoe aangezocht, brengt ter tafel al de correspondentien en stukken, den kunstweg betreffende. De heer *Heppener* maakt den Raad opmerkzaam op de hooge som van f 2200″, welke de steenen brug, volgens de aanbesteding, zoude moeten kosten, en zegt, daartoe niet te kunnen besluiten en geeft in overweging, om de toestemming van heeren Ged. Staten te vragen, tot het veranderen van dat punt in het bestek, ten einde over te kunnen gaan tot het leggen eener houten brug; — daarin ondersteund wordende door al de leden, merkt de Voorzitter op, dat de raming van den steenen brug was f 1600″ en dat ZEd., door deskundigen ingelicht, overtuigd was, dat dezelve nog door dien prijs kan worden daargesteld, en in dit geval geeft ZEd. de Raad in overweging, of het voor de gemeente dan op den duur niet-voordeeliger zoude zijn, dan een houten. Na eenige discussien wordt, met terzijdestelling van het voorstel, om tot de dadelijke verandering van het bestek over te gaan, op voorstel van den heer *Heppener*, besloten, Burg. en Weth. uit te noodigen, om nopens de kosten enz. van een zeer voldoenden houten brug, zich bij deskundigen te doen inlichten, opdat de Raad in eene volgende vergadering met kennis van zaken een besluit kan nemen.

Niets meer aan de orde zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Advertentien.

Marktevergadering

van de MARKGENOOTEN van Noord- en Zuidbarge, op Vrijdag den zeventienden dezer, des namiddags ten 2 ure, in de SCHOOL te Noordbage, waarin belangrijke punten zullen behandeld worden.

Namens de Volmagten,
H. F. GOSSELAAR.

Op 1o. November wordt tegen **HOOG LOON**, in eene drukke dienst, eene **bekwame**

keukenmeid

verlangd, adres bij P. VAN DOKKUM te Assen.

Jagt-berigt uit Annen.

Den Heeren LIEFHEBBERS der jagt wordt door dezen berigt, dat de ***permissie-billetten***, om in dit jagtsaizoen in ons zoo buitengewoon rijk aan wild zijnd jagtveld te mogen ***JAGEN***, te verkrijgen zijn in het Logement van HINDERIK JIPPING, tegen de betaling van **twee gulden.**

Annen den 6 September 1858.

JAKOB BOER.

AANBESTEDING.

De COMMISSIE van Administratie over de Gevangenissen te Assen is voornemens, om op Maandag den vierden October, des middags te twaalf uur,

uit te besteden:

De VOEDING en VERZORGING der GEVANGENEN over 1859, bestaande in het leveren van ***Brood, Vleesch, Vet, Gort, Rijst, geele en groene Erwten, Groenten, Zout, Peper, Azijn, Olie, Kaarsen, groene Zeep, Soda, Koffij, Cichorei, Melk, Stroo en Turf.***

De Voorwaarden, waaraan men zich stipt zal houden, liggen ter lezing in de logementen van SOMER, KUIPERS en de weduwe Oostergetel te Assen, alsmede in de Gevangenis, terwijl bij den Secretaris der Commissie Mr. H. VOS en bij den Directeur der Gevangenissen informatien zijn te bekomen.

De Commissie voornoemd,
J. H. WESTRA, v P.
H. VOS, Secretaris.

DE VERTELLER ENZ.

APHORISMEN UIT HET LEVEN.

6. *Komplimenten* zijn haken, waarmede men vreemde en schuchtere menschen naar zich toetrekt en al te familiaire van zich afstoot. De dieren maken geene komplimenten. Zij grommen slechts tegen elkander.

7. De onkunde geeft overmoed en vermeteldheid; de kunde baart nederigheid en beleid. — De onkunde heeft vele wegen, waar de kennis slechts één aanwijst. De eerste is rijk in magtspreuken en beslissende oordeelvellingen en werkt meer op het gevoel. Het ruime veld der verbeelding is immers den onkundigen aan alle zijden opengesteld. Daaruit te putten is gemakkelijk en wat het meest behaagt, men kan de zaken alsdan naar eigen wensch en willekeur voorstellen, terwijl de waarheid lastig is. Het is een inbreuk op eigen regt, als men van iemand kennis der zaken vordert, waarover hij zijn oordeel velt.

Het schoone masker, waaronder men een onkundig en onbeschaamd oordeel verbergt, is verschillend: b. v. ″Mijne overtuiging zegt mij, dat het zoo zijn moet, of″ ″mijn gezond verstand leert het. (Een best onderwijs! getuige de Sacotahs) of. ″Mijn geest getuigt.″ — Onkundig in iets te zijn in eerst dan schande″ wanneer men zich gedraagt als of men de zaak kent.

8. ″Zachtigheid is verloren tegen een voltrokken partijschap.″ — Hooft.

De menschen. die van eene rustige en lijdelijke deugd houden. hebben het in oude dagen en in de nieuwere tijden bijna altijd verloren, tegen de slechten en onbeschaamden. De revolutie van 1848 heeft in Frankrijk de bewerkers er van zelve het meest verbaasd en berouwd. Als de deugd niet strijden wil en altijd zich terugtrekt onder haar schutdak, om toch maar niet gewond te worden, zal zij nooit eene overwinning behalen; al wordt zij ook nooit geheel verslagen.

9. ″Wie iemand naar ware verdiensten schat, is een wijs en eerlijk man. Wie het doet naar de faam en het geluk, behoort tot het algemeen. von Kotsebue″.

Hoe groot de vooruitgang ten goede is, kan men daaruit zien, dat voor meer dan twee duizend jaar het Atheensche volk eenen staatsman met lof overlaadde, die een goeden raad, welke eenen ongelukkigen uitslag had, gegeven had, wijl men meende dat niemand naar zijne fortuin moet beoordeeld worden; tegenwoordig zegt men algemeen; die man is respectabel, want zijne listen zijn gelukt.

10 *Vloeken* is een teeken van gebrek aan vermogen om zich wel uit te drukken. Vloekwoorden zijn groffe klanken, die, als het geschreeuw der dieren, geen bepaalde beteekenis hebben en slechts gedruisch verwekken, waar het bij de vloekers meest alleen om te doen is. Zij lijken zich zelven groot en krachtig toe, omdat zij groote en krachtige geluiden van zich geven.

11. Hij, die zonder arbeid en zonder een wel onderzocht en vast bepaald ontwerp, in de eenzaamheid gelukkig wilde zijn, zou zoo wel op zijn landhuis als in de stad lusteloos wezen, en 't zou beter voor hem zijn, den

AANBESTEDING.

Het **BESTUUR** der ***NOORD-WILLEMS-KANAAL-MAATSCHAPPIJ*** is voornemens, op **Woensdag den 6 October 1858**, des middags te 12 uur, ten huize van den Kastelein R. SWARTWOLD, aan de Groote Markt te Groningen, aan te besteden:

Het BOUWEN van twee HOUTEN SCHUTSLUIZEN en 7 HOUTEN DRAAIBRUGGEN, ten dienste van het NOORD-WILLEMS-KANAAL.

De BESTEKKEN van genoemde Werken zullen van af den 15den September e.k. op franco aanvrage, tegen betaling van f 1 per Exemplaar, verkrijgbaar zijn bij den Boekhandelaar P. VAN WICHEREN te Groningen, en bovendien ter lezing liggen:

Te Groningen bij de Kasteleins Weduwe EEKHOFF, Weduwe BONTEKOE en TEN HAVE, aan de Groote Markt; voorts bij de Kasteleins HEIKENS in *DE ZWAAN*, VISSER in *DE ZON;* te Delfzijl bij de Kasteleins HAZENHOEK en VAN GOOR; te Winschoten bij Mejufvr. WISSEMAN, te Assen bij de Kasteleins SOMER en KUIPERS; te Meppel bij den Kastelein E. VAN DIJK; te Vries in den POSTHOORN; te Amsterdam in de NIEUWE STADS-HERBERG en het VOSJE; te 's Gravenhage in het BOSSCHE VEERHUIS; te Rotterdam in de ROMEIN; te Gorinchem in de HOOIWAGEN; te Sliedrecht en te Werkendam in de REGTHUIZEN; te Hardinxveld in DE DRIE SNOEKEN; te Ameide in de SOCIETEIT; te Utrecht in de NIEUWE BAK en te Vianen in DE ROOS.

De AANWIJZING zal geschieden op MAANDAG den 4den October e. k., waartoe gegadigden zich te 10 uur aan de *Drentsche Punt* zullen moeten bevinden.

Nadere INLICHTINGEN zijn te bekomen te Groningen bij den Ingenieur der Maatschappij WITSEN ELIAS, of op het BUREAU DER MAATSCHAPPIJ IN HET OMMELANDER HUIS, alwaar de TEEKENINGEN ter INZAGE zullen voorliggen.

Groningen den 8 September 1858.

Het Bestuur voornoemd:
J. W. C. VAN ITTERSUM,
Voorzitter
U. G. SCHILTHUIS, J.Z.,
Secretaris

Revalenta Arabica.

Van den heer KARTHAUS te Haarlem, vernamen wij, dat een heer, die tengevolge eener ingewandskwaal den dood nabij werd geacht, door de Revalenta volkomen is genezen.

Van den heer KLINGER en Co. te Rotterdam, dat eene dame aldaar, die aan eene ziekte sukkelde, welke men niet kende en door de doctoren was opgegeven, door de Revalenta voor hare betrekkingen is gespaard gebleven.

De dochter van J. VAN VAALEN is door de Revalenta van derdendaagsche koorts genezen.

Het 14jarig meisje, dochter van den tuinbaas E. DIKS, is door het gebruik der Revalenta van eene ernstige maagkwaal genezen.

De heer C. RIKKERS te Groningen, berigtte ons, dat eene horologiemaker aldaar door het gebruik van slechts ééne bus Revalenta van een hardnekkige hoest is hersteld.

De vrouw VEENSTRA geb. BOVENKAMP te Noordwolde, na vruchteloos de medicamenten van den geneesheer gebruikt te hebben, dankt aan de Revalenta hare eindelijke genezing van eene hevige maagkramp.

DU BARRY'S REVALENTA

is zonder twijfel van alles wat de mensch nuttigt het gezondste voedsel. Ligt verteerbaar, bloedzuiverend en geregeld op de functien werkende, is zij voor gezonden en zieken aan te bevelen. Wie ze slechts 14 dagen gebruikt, zal ondervinden, welke goede uitwerking zij op gezondheid en gemoedsstemming heeft, en hij zal zich gemakkelijk overtuigen, hoe zij, op den duur gebruikt, het ligchaam krachtig en sterk maken moet.

Zij is voedzaam, krachtgevend en goedkooper dan de meeste voedingsmiddelen, daar men van een lepel vol een geheel bord soep maakt. Bij onpasselijkheden en maagziekten van minder belang gebruikt men ze alleen als ontbijt; bij ingewortelde kwalen en ernstige ziekten moet zij zoo dikwijls mogelijk andere maaltijden vervangen, en kan daartoe afwisselend toebereid worden, zooals de gebruiksaanwijzingen aangeven.

De prijs der **REVALENTA** is: Kleine Bussen 87½ ct., 1 ponds f 2, 2 ponds f 3.50, 5 ponds f 8, 12 ponds f 16.

Eene Brochure, die over dit heilmiddel handelt, wordt gratis afgegeven.

Men lette er vooral op, dat iedere Bus tot waarborg der echtheid door F. VON WINDHEIM en Co., Verkoophuis, geteekend is.

Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen, H. P. A. VAN GORCUM.
Coevorden, C. J. van der SCHEER.
Gorredijk, S. G. ZWART.
Hoogeveen, JAN van der WOLDE Jr.
Meppel, A. JEULEN.
Oldemarkt, C. VAN DEN WENDEN.

En in de bekende Dépôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND.

SMILDE, 29 Aug.—5 Sept. Ondertr. K. Nolles van Noordwolde en K. Dik van Smilde. — Bev. Geene. — Overl. Jan Nuis, 26 j. en 6 maanden; Roelofje van den Berg geh. met Lambert Dik, 38 j.; Hilligje Hoogenkamp geh. met Harm Jacobs Duiker, 50 j. en ruim 6 maanden.

HOOGEVEEN, 30 Aug.—4 Sept. Ondertr. Willem Kuiper en Jentje Doldersum; Roelof Benjamins en Hilligje Boer. -- Geh. Klaas Snippe en Aaltje Zwiggelaar. -- Bev. Jantje ten Hoorn geb. Lubbi, van d.; Albertje Mager geb. Barels, van z.; Geertruida Mensonkoop geb. Kikkert, van z; Magaretha Zwiers geb. Okken, van z; Margje Keen geb. Vredeveld, van d.; Klaasje Kramer geb. Snijder, van d.; Lammigje Benjamins geb. Koopman, van z. — Overl. Hendrik Blokzijl, echtgenoot van Lammina Scholten, 48 j.; Aaltjen Hendriks Booij, echtgenoot van Jannes Bremer, 71 j.; Roelofje Hagen, echtgenoot van Arent Arents ter Stege, ruim 49 j; Aangegeven een levenloos kind van het mannelijk geslacht van Hendrik Kreeft en Lutje Seinen.

RODEN, 1—31 Aug. Geb. Jan, z. van G. A. Fonk en A. J. Smit; Renske, d. van S. J. Datuma en A. T. Aukema; Jannes, z. van D. H. Siegers en D. J. Tinge; Jan, z. van E H. Drent en J. J. de Vries, Willem, z. van H. Winter en A. Beukema; Antje, d. van J. H. Rozema en F. J. Nuismer; Ite, z. van R. J van Til en S. R. van der Wal, Jan, z. van J. J. Geersing en W. T. Scheepstra; Hindrik, z. van G. H. Velthuis en T. R. Tokkema; Harmtje, d. van M. van Zonneveld en G. R. Geersing; Jakobje, d. van R. J. Wits en M. J. Beuring; Jantien, d. van J. W. Postema en A. H. Hajema. — Geh. B. J. Brink en L. H. Kruims. -- Overl. B. Rademaker, 2 j. en 6 maanden; J. Smit, 53 j.

OOSTERHESSELEN, 1—31 Aug. Geh. Teunes Bestman met Theodora Schepers — Geb. Jan, z. van Jac. Schoemakers en Jantien Schoemakers; Meintje, d. van R. H. Copier en A. van der Ham; Marchien, d. van H. Keen en A. van der Spoel; Haike Johannes, z. van J. Hilbrands en M. H. Stoker. Jan, z. van H. Koopmans en G. Schoemakers. — Overl. Frans Boksem, echtgenoot van Bertha van Veen, 38 j.; Lammegien Koers, weduwe van Roelof de Groot, 57 j.

ZUIDLAREN, 1—31 Aug. Geb. Aaltje, d. van H. van Bon en H. Baving; Jantje, d. van G. Kammer en G. Jobing; Lina, d. van R. Westerveld en C. Londeman; Jacobje, d. van H. de Vries en E. Hekman. -- Geh. Geene. — Overl. Jan Sissingh, echtgenoot van S. J. Bakker, wonende in de gem Haren 60 j.; Albertus Popken, echtg. van E. Pranger, 70 j.; Pieter Boer, ongeh., 22 j.

ROLDE, 1—31 Aug. Geh. Geene. — Geb. Hendrik, z. van Hermannus Dekker en Jantje Muelder te Rolde; Margje, d. van Gerrit Stevers en Jantje Kloek te Grolloo; Albert, z. van Jan Hingstman en Geesje Stoffers te Deurze; Geertje, d. van Jan Weersing en Annigje Meijering te Rolde. — Overl. Grietje, d. van Jan Harm Jansen en Geesje Wever te Rolde; Luichien, d. van Zweitse Haukes en Lammigje Egberts te Rolde; Margje, d. van Jan Heenge en Lammigje Geerts te Rolde.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 7 Sept.

Tarwe, 1856,	70 ℔	f 0-00	Garst, N.Winter	54 ℔	f 4-45
— Oml. 1857,	70	- 7-60	— dito	56	- 4-75
— dito	72	- 8-00	— „ Zomer	56	- 0-00
— Old.	70	- 7-40	— „ Knobbe	60	- 0-00
— dito	74	- 8-20	Boekweit, Zand	64	- 6-25
			— dito	66	- 6-65
Rogge, N. Inl.	68	- 6-05	— n. Zwarte	64	- 6-05
— dito	70	- 6-35	— Veen	66	- 6-35
Oude dito	70	- 6-45			
			Paardeboonen	f 7-50	a 7-75
Haver, dikke	40	- 4-00	Groene Erwt.	- 0-00	a 00.00
— dito	42	- 4-20	Graauwe dito.	- 0-00	a 00-00
— Voer	36	- 3-70	Koolzaad	- 12-00	a 13-75
— dito	40	- 4-10	Gort, grove	- 7-75	a 8 25
— Zwarte	36	- 3-10	— parel	- 00-00	a 00-00
— dito	38	- 3-40	Olie, raap p. v.	- 42-00	a 00-—
			Boter, 1e soort	- 42-50	a 00-00
			— 2e „	- 40-00	a 41-00

Tarwe nagenoeg in een doen. — Rogge aan den wal zijnde bij gerijven aan consumtie verkocht. — Boekweit in een doen. — Gerst niet driftiger. -- Dikke Haver vond veel vraag en werd hooger verkocht; Blanke Voer mede hooger afgaande; Zwarte in een doen. — Boonen minder begeerd. -- Koolzaad tot bijna vorige prijzen met iets meerder handel. — Mostaardzaad naar deugd als genoteerd verkocht. — Boter mede als genoteerd.

Coevorden, 6 Sept. Rogge f 5.80 a f 5.90. Boekweit f 6.50 a f 7.25. Boter per ned. pd. f 0.80.

Steenwijk, 6 Sept. Rogge f 6,50 a f 7,00 — Boekweit f 0.00 a f 0.00. Boter per ⅛ vat f 23.00 a 23,50.

Oldemarkt, 4 Sept. Boter ¼ v. f 49.50 a 00.00.

Heerenveen, 4 Sept. Rogge f 6.20. Boter per ¼ v. f 50.00.

Noordwolde, 2 Sept. Rogge f 6.00 a 6.50. Boekweit f 7 35 a 0.00. Boter per Ned. pond 0.94 a 1.06.

Smilde, 8 Sept. Rogge f 6.85 a f 6,35. — Boekweit f 5.90 a f 5.50. -- Garst f 4.50 a f 4.05. — Aardappels f 1.65 a f 0.00.

AMSTERDAM, 6 Sept. Kamper-Eilands HOOI f 36 a f 38.50. — TARWE vast; 127 ℔ Friesche f 275. — ROGGE ruim prijshoudend; 126 ℔ Pruissische f 195; 125 ℔ Galats f 185; 124 ℔ Zweedsche f 185; 117 ℔ Petersburger f 174; 118, 119 ℔ dito f 178, 180 — GARST onveranderd; 115 ℔ Deensche f 176. - BOEKWEIT in een doen; 121, 122 ℔ Amersf. f 228, 231. — KOOLZAAD prijshoudend; Fransch £ 70; op 6 vaten Olie in Sept. £ 78½; Oct. 80; Nov. £ 80½; Dec. 82. — LIJNZAAD flaauw; 104 ℔ Archangel f 315. — RAAPOLIE dadelijk slap, op levering begin markt lager, sluit nagenoeg onveranderd; op 6 weken f 43¼; Vliegend f 42; lo. Oct. 42¼, ¾; Nov. f 42½, 43¼; Dec. f 43, ¾. — LIJNOLIE lager afgegeven; op 6 weken f 32¾; Vliegend f 31½; lo. Oct. f 31¾; Nov. f 32¼; Dec. f 32½; Voorjaar f 33. — HENNEPOLIE op 6/w. f 39¼; Vliegend f 38. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 92 a f 97. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 11½ a f 14½.

SCHIEDAM, 4 Sept. MOUTWIJN f 17½ per vat contant met verkoopers, f 17¼ biedende. — JENEVER 100 pct. Amst. proef f 21 a f 21½ per vat contant bij partij.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 7 Sept. Aan de veemarkt van heden waren wegens gelijktijdige markt te Norg, slechts een paar runderen aangevoerd; schapen ruim ter markt en de handel tamelijk, van f 9 tot f 14; van varkens was weinig aanvoer, de handel was hierin ook niet vlug, jong soort van f 7 tot f 20.

LEEUWARDEN, 3 Sept. Aangevoerd nagenoeg 800 runderen, waarvan 200 vetten; de overige melk-, kalf- en vare; 150 kalveren en 1000 schapen; 200 varkens en biggen, alsmede eenige goede werkpaarden; in alles waren de beste soorten wel te plaatsen, doch mindere kwaliteiten flaauw, uitgenomen de magere ossen, die gereede koopers vonden.

LONDEN, 6 Sept. De aanvoer ter veemarkt bestond uit 6500 runderen, 280 kalveren en 26.000 schapen. De stemming der markt was slecht, zijnde er 1500 runderen onverkocht gebleven.

236e STAATS-LOTERIJ.

5e Klasse. *Prijzen van f 100 en daarboven.*

1e Lijst. No. 17271 f 1500. -- Nos. 13500, 15278 en 16874 ieder f 1000. — Nos. 1105, 1860 en 8063 ieder f 400. — No. 15179 f 200. — Nos. 3549, 4706, 7138, 7267, 7665, 10117, 12592, 14161 en 14722 ieder f 100.

2e Lijst. No 2611 f 1500. — Nos. 7907, 10185, 13617 en 17167 ieder f 1000. — No. 6878, 8185 en 15510 ieder f 400. — Nos. 4872, 11320, 16315 ieder f 200. — No. 1402, 2169, 3709, 5594, 7904, 11101, 11187 en 12605 ieder f 100.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.
AMSTERDAM, 1858.

	pCt.	6 Sept.	7 Sept.
Nederl. W.S.	2½	$64\frac{15}{16}$	$64\frac{7}{8}$
—	3	$77\frac{5}{16}$	$77\frac{7}{16}$
—	4	$99\frac{1}{16}$	99
Amort. Synd.	3½		
Handelm.	4½	138¾	$138\frac{5}{8}$
O. I. Leening	4	98½	98½
Aand. H. Spw.			
— R. —	4½	101	$101\frac{3}{8}$
Ned. B.			
Maats. Weld.		62¼	63¼
Rusland,			
Obl Hope	5	$106\frac{1}{8}$	106½
Dito 1831/33	5	92¼	$92\frac{1}{8}$
Cert. 1840	4	$87\frac{3}{8}$	$87\frac{3}{8}$
— Stieglitz	4	87¼	$87\frac{7}{16}$
— Nieuwe	4		
— 5e Serie	5	$98\frac{3}{8}$	98½
— 1855 6eS,	5	$102\frac{3}{8}$	102¼
— van Ass.	6	67¼	67½

	pCt.	6 Sept.	7 Sept.
Polen,			
Aand. fl 500	f	155½	156½
Obl.	4	$82\frac{5}{8}$	$82\frac{11}{16}$
Spanje, Obl.	1½	$28\frac{13}{16}$	29
Obligatien	3	$44\frac{7}{8}$	$45\frac{3}{8}$
Binnenl.	3	$39\frac{7}{8}$	$39\frac{7}{8}$
Amortisable		$10\frac{1}{8}$	$10\frac{7}{16}$
Bewijz. Coup.		$5\frac{5}{16}$	
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		81
— —	4	63¼	63½
— Metal.	5	$78\frac{1}{16}$	$78\frac{11}{16}$
— RenteA.	5	$87\frac{7}{8}$	88
— Nation.	5	$78\frac{11}{16}$	$79\frac{5}{16}$
— —	2½	40	40
Belgie, Cert.	2½		53½
Rothschild	2½	$53\frac{1}{8}$	$53\frac{1}{8}$
Portug., Obl.	3	$47\frac{3}{8}$	$47\frac{3}{8}$
Brazilien	5	$100\frac{3}{16}$	
Weener aandeelen	4	328	329

6 Sept. De Oostenrijksche en Spaansche fondsen waren op nieuw merkelijk williger; overigens verschilden de prijzen weinig met Zaturdag.

7 Sept. De Oostenrijksche en Spaansche fondsen vervolgden hunne rijzende beweging; overigens leverde de markt weinig bijzonders op.

---

ganschen dag hout te kloven dan gelaarsd en gespoord te gaan lanterfanten. Maar die in de diepste eenzaamheid zich steeds met ijver aan 't werk zet, komt door den arbeid tot de ware rust en het ware geluk.

12. De natuur en een gerust hart zijn een veel heerlijker tempel der Godheid dan de kerken van St. Pieter te Rome en St. Paulus te Londen. Gods ontmetelijkheid vervult de eenzaamste woestijnen en zijne alomtegenwoordigheid heiligt den eenzamen heuvel, op welken een zuiver en vreedzaam hart hem de stille offerande komt brengen. Zouden wormen Hem, die alle werelden niet kunnen bevatten, in muren willen besluiten?

13. Al, wie niet meer begeert dan hij heeft, is gelukkig. Zulk geluk is te Richterswijl, aan het meer van Zurich, gemakkelijk te vinden, doch ook ligter dan men denkt in 't vertrek, waar ik dit boek over de eenzaamheid schrijf, en waar ik sedert zeven jaren niets anders zie, dan eenige armoedige daken en de spits van een ouden kerktoren.

14. Iemand een vos haastig naar zijn hol ziende loopen, vroeg hem: waar loopt gij zoo snel heen? hebt gij eenig kwaad bedreven, en vreest gij voor straf? Neen, antwoordde de vos, mijn geweten verwijt mij niets; maar ik heb de jagers tot elkaâr hooren zeggen, dat ze graag een kameel wilden hebben, om dien met zich te voeren. Wel nu, wat gaat u dat aan, gij zijt immers geen kameel? Lieve hemel! zei de vos, verstandige bollen hebben altijd vijanden. Indien iemand mij den jagers aanwees en hun zeide: ziet, daar loopt een kameel; zouden de lieden mij vangen en ketenen, zonder de onderzoeken, of ik in der daad het ben, dat men hun had gezegd.

Had de vos geen gelijk?

15. Men heeft niet altijd zoele winden, heldere beken en brønnen, vischrijke stroomen, digte bosschen, koele holen, banken van graszoden en bloemrijke weiden noodig, om de woede zijner vijanden te vergeten. Al de kleine wederwaardigheden des levens, alle spotternijen, alle onregt, alle beuzelachtige zorgen vervliegen als stof voor hem, die moed genoeg heeft, om naar zijn eigen smaak en wil te leven. Wat men gaarne doet, is altijd aangenamer, dan wat men verpligt is te doen.

Sedert eenige jaren wordt naar Europa en de Vereenigde Staten van Noord Amerika ivoor uit het planteurijk vervoerd. Het komt voornamelijk van de Magdalena-rivier, waar het wordt voortgebragt door de ivoorplant, die zich alleen vertoont in een klein deel van Zuid-Amerika, en wel tusschen 300° en 310° lengte en 8° en 9° zuider breedte. Vooral op vochtige plaatsen vertoont zich de ivoorplant, zooals in beslotene dalen, aan oevers van rivieren en beken; maar niet enkel aan lage kustenstreken, ook op bergen van meer dan 3000 voet hoogte vindt men haar. Zij wordt door de Spanjaarden palma de masfil (ivoorpalm) genoemd, hare vrucht cabera de negro (negerhoofd) en haar zaad marfil vegetal (plantaardig ivoor). De Indianen aan de Magdalena-rivier noemen haar tagua. In een tijdsverloop van weinige der laatste jaren zijn 150 tonnen der noten of van dit ivoor naar Engeland vervoerd.

GEDRUKT BIJ **GRATAMA** te ASSEN.